

แบบบันทึกองค์ความรู้รายบุคคล

๑. ชื่อองค์ความรู้ โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.)
๒. ชื่อเจ้าขององค์ความรู้ นางสาวชมนพร ดีสิงห์
๓. องค์ความรู้ที่บ่งชี้ (เลือกได้จำนวน ๑ หมวด)
 - หมวดที่ ๑ สร้างสรรค์ชุมชนพึ่งตนเองได้
 - หมวดที่ ๒ ส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากให้ขยายตัวอย่างสมดุล
 - หมวดที่ ๓ เสริมสร้างทุนชุมชนให้มีธรรมาภิบาล
 - หมวดที่ ๔ เสริมสร้างองค์กรให้มีขีดสมรรถนะสูง
๔. ที่มาและความสำคัญในการจัดทำองค์ความรู้ (อธิบายโดยละเอียด)

การดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) กรมการพัฒนาชุมชนเป็นหน่วยงานรับผิดชอบ ในการดำเนินงานตามโครงการ กข.คจ. มีหน้าที่ ควบคุมดูแลและตรวจสอบการใช้เงินโครงการดังกล่าวให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ กข.คจ. คือ เพื่อกระจายโอกาสให้คนยากจนระดับครัวเรือนในหมู่บ้านเป้าหมาย มีเงินทุนในการประกอบอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้และพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนยากจนให้ดีขึ้นตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) โดยให้ถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน พ.ศ. ๒๕๕๓ การบริหารจัดการโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ) อาจไม่มีรูปแบบตายตัวในทุกประการขึ้นอยู่กับศักยภาพของแต่ละหมู่บ้าน แต่อย่างไรก็ตามถือเป็นการบริหารจัดการภายใต้หลักการดำเนินงาน ดังนี้

๑. หลักการมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้าน โดยมีเป้าหมายในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบและร่วมรับผลประโยชน์
๒. ใช้ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) จากการจัดเก็บของประชาชนในหมู่บ้าน
๓. การมอบให้คณะกรรมการโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) ที่มาจากการเลือกตั้งเป็นผู้บริหารจัดการเงินทุนให้หมุนเวียนคงอยู่ในหมู่บ้านตลอดไป
๔. ให้ครัวเรือนยากจนยืมเงินไปเพื่อเป็นทุนในการประกอบอาชีพโดยไม่มีดอกเบี้ย
๕. รูปแบบ กระบวนการ หรือลำดับขั้นตอน (อธิบายโดยละเอียด) (คะแนนเต็ม ๑๕ คะแนน)
 ๑. การพบปะพูดคุยกับคณะกรรมการและสมาชิกกองทุนฯ เพื่อสอบถามข้อมูลและสถานการณ์ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุนโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ)
 ๒. ประชุมคณะกรรมการและสมาชิกกองทุนโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ) เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ แนวทางการบริหารจัดการ วัตถุประสงค์ของโครงการเพื่อทบทวนให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน แล้วสรุปปัญหาในการบริหารจัดการและตรวจสอบสถานะทางการเงินและกำชับให้คณะกรรมการปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัดดำเนินการติดตามเร่งรัดการคืนเงินยืมของครัวเรือนเป้าหมายที่ยืมเงินไป

๓. คณะกรรมการกองทุนฯ ติดตามและเร่งรัดการคืนเงินยืมจากครัวเรือนเป้าหมาย โดยการ
ทำหนังสือเร่งรัดหนี้ (เดือนครั้งที่ ๑) และกำหนดระยะเวลาในการชำระคืนให้ชัดเจน
๔. พัฒนาการติดตามและสนับสนุนการดำเนินโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ)
๕. ประชุมคณะกรรมการกองทุน กข.คจ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินโครงการแก้ไข
ปัญหาความยากจน (กข.คจ)
๖. เทคนิคในการปฏิบัติงาน (อธิบายโดยละเอียด) (คะแนนเต็ม ๒๕ คะแนน)
 ๑. ศึกษาทำความเข้าใจระเบียบ/แนวทาง และกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้เข้าใจอย่างถูกต้อง
 ๒. เชื่อมมั่นและศรัทธาในหลักการพัฒนาชุมชนที่ว่า “คนทุกคนมีความรู้ ความสามารถและ
พัฒนาได้ถ้าได้รับโอกาส” ยอมรับในความสามารถ ให้เกียรติ ยกย่อง ชื่นชม ทุกคนด้วยความบริสุทธิ์
ใจโดยปราศจากอคติ
 ๓. ใช้การสื่อสารแบบเปิดเผย ตรงไปตรงมาแบบจริงใจ ชี้แจงรายละเอียดระเบียบ/แนวทาง
และกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้คณะกรรมการ กข.คจ.และครัวเรือนเป้าหมายเข้าใจอย่างถูกต้อง และผลที่
จะได้รับจากโครงการฯ โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามโครงการทุกครั้ง
 ๔. ส่งเสริม สนับสนุน ติดตาม ตรวจสอบ กำกับดูแลเงินโครงการ กข.คจ. ของหมู่บ้าน พร้อม
ทั้งรายงานผลการดำเนินงานให้ถูกต้องตามความเป็นจริง อย่างต่อเนื่อง
 ๕. สร้างกระบวนการเรียนรู้โดยชุมชน ในฐานะพัฒนากรประจำตำบลต้องเปลี่ยนบทบาท
ตนเองเป็นผู้เอื้ออำนวย การสอนวิธีการทำงาน ให้ความช่วยเหลือ ชี้แนะให้คณะกรรมการ กข.คจ.
รู้จักวิธีการในการทำงาน และเกิดกระบวนการเรียนรู้ ให้เข้าใจ อย่างถูกต้องและมีความรู้
ความสามารถในการบริหารเงินโครงการ กข.คจ.โดยเน้นย้ำ ให้คณะกรรมการ กข.คจ. เกิดการเรียนรู้
และปฏิบัติได้ด้วยตนเองและสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น จากการดำเนินงานตามโครงการ กข.คจ.
 ๖. สร้างทีมงานให้เข้มแข็ง โดยการทำงานเป็นทีมและทำงานแทนกันได้ คือ “การไม่ยึดติด
รูปแบบ” คณะกรรมการ กข.คจ. และครัวเรือนเป้าหมายสามารถเรียนรู้การบริหารจัดการโครงการ
กข.คจ. ได้ด้วยตนเอง เป็นต้นแบบในการพัฒนา ภาคีการพัฒนาในหมู่บ้าน/ตำบล/อำเภอ ต้องการเข้า
มาพัฒนา ทีมงานคณะกรรมการสามารถบริหารจัดการชุมชนด้วยตนเองเปิดรับการพัฒนาและ
เชื่อมโยงกิจกรรมจากทุกหน่วยงานให้ชุมชนได้
 ๗. นำหลักการทรงงาน “รู้ รัก สามัคคี” มาปรับใช้ในการทำงาน “รู้” คือ การที่เราจะลงมือ
ทำสิ่งใดนั้น จะต้องรู้เสียก่อน รู้ถึงปัจจัยทั้งหมด รู้ถึงปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาและผลกระทบที่จะ
เกิดขึ้น “รัก” คือ ความรัก เมื่อเรารู้ครบถ้วนกระบวนการแล้ว จะต้องมีความรัก การพิจารณาที่จะ
เข้าไปลงมือปฏิบัติแก้ไขปัญหานั้นๆ บนพื้นฐานของความรัก “สามัคคี” คือการที่จะลงมือปฏิบัตินั้น
ควรคำนึงเสมอว่า เราจะทำงานคนเดียวไม่ได้ ต้องทำงานร่วมมือร่วมใจเป็นองค์กร เป็นหมู่คณะ จึงจะ
มีพลังเข้าไปแก้ปัญหาให้ลุล่วงไปได้ด้วยดี
 ๘. นำหลักคุณธรรม ๕ ประการ ของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต พัฒนาคนในชุมชนให้มี
คุณสมบัติ ๑. มีความซื่อสัตย์ ๒. มีการเสียสละ ๓. มีความรับผิดชอบ ๔. มีความเห็นอกเห็นใจและ

เอื้อเพื่อพ่อแม่ ๕. มีความไว้วางใจและช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นหัวใจในการบริหารจัดการเงินทุน โดยใช้เงินทุนโครงการ กข.คจ. เป็นเครื่องมือหล่อหลอมความรัก ความสามัคคีในชุมชน

๗. ปัญหาที่พบและแนวทางการแก้ไขปัญหา (อธิบายโดยละเอียด) (คะแนนเต็ม ๒๕ คะแนน)

๑. ปัญหาด้านคณะกรรมการ ไม่เข้าใจระเบียบของกองทุน กรรมการไม่ปฏิบัติหน้าที่ ไม่มีการประชุม ไม่ติดตามผลการดำเนินงานและขาดความรับผิดชอบ

๒. ปัญหาด้านสมาชิก สมาชิกขาดความรับผิดชอบ ไม่เข้าใจระเบียบของกองทุน ใช้เงินกู้ยืมไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ไม่ปฏิบัติตามระเบียบกองทุน

๓. ปัญหาด้านเจ้าหน้าที่สนับสนุน เจ้าหน้าที่มีงานในหน้าที่ความรับผิดชอบมากไม่มีเวลาในการติดตาม ขาดการติดตามอย่างต่อเนื่อง เนื่องด้วยปัจจัยในการเดินทาง ความห่างไกลของพื้นที่

๔. ชาวบ้านส่วนใหญ่เข้าใจว่าเป็นเงินฟรีให้แล้วรัฐบาลไม่เอาคืน

เมื่อรับทราบปัญหาแล้วจึงเริ่มการวางแผนการแก้ไขปัญหา โดยร่วมกันวางแผน กำหนดวิธีการปฏิบัติงานแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้น โดยเนื้อหาที่ประชุมร่วมกันคือ ชี้แจง/สร้างความเข้าใจในการดำเนินงานของกองทุนฯ หน้าที่ของพัฒนากรในที่ประชุม คือ การสร้างความรู้ ความเข้าใจ กับสมาชิกเกี่ยวกับการดำเนินงานของกองทุนฯ เริ่มตั้งแต่ความเป็นมาของโครงการ วัตถุประสงค์ของโครงการ ระเบียบ วิธีการปฏิบัติต่างๆ ของกองทุนที่ถูกต้อง ให้ชาวบ้านได้รับรู้และทำความเข้าใจร่วมกัน หลังจากนั้น พัฒนาการจะเป็นผู้กระตุ้นให้ชาวบ้านร่วมกันหาข้อสรุปเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้น ร่วมกันแสดงความคิดเห็น เพื่อให้ได้ข้อสรุปพร้อมกันและเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายทำให้ชาวบ้านเกิดการพัฒนา ร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมกันแก้ไขปัญหของชุมชนโดยคนในชุมชน

จากการติดตามผลการดำเนินงานดังกล่าว ปัญหาที่พบสามารถดำเนินการแก้ไขได้ โดยการประชุมชี้แจง ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกองทุนฯ ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ และถือปฏิบัติ สามารถแก้ไขปัญหได้ในระดับหนึ่ง จากห้วงระยะเวลาที่ดำเนินงาน สามารถติดตามหนี้สินค้างชำระคืนจากลูกหนี้ได้จำนวน ๒๐๐,๒๐๐ บาท (สองแสนสองร้อยบาทถ้วน)

๘. ประโยชน์ขององค์ความรู้ (อธิบายโดยละเอียด) (คะแนนเต็ม ๒๕ คะแนน)

๑. สร้างการมีส่วนร่วมโดยการบูรณาการทีมงานในการขับเคลื่อนงานโครงการ กข.คจ. โดยใช้พลังชุมชนและเครือข่าย กข.คจ.เป็นทีมงานในการขับเคลื่อนการดำเนินงานกองทุนฯ

๒. สร้างกระบวนการเรียนรู้ให้ทีมงาน โดยการประชุมชี้แจงหรือพูดคุยสร้างความรู้ความเข้าใจแก่คณะกรรมการ สมาชิกและผู้ที่เกี่ยวข้องในเรื่องระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโครงการ กข.คจ.

๓. สร้างกระบวนการทำงานในการขับเคลื่อนกองทุนฯ โดยใช้วงจรควบคุมคุณภาพ PDCA (Deming Cycle) หรือวงจรชูฮาร์ต (Shewhart Cycle)

P : Plan การวางแผน การวิเคราะห์งาน การวิเคราะห์ความเสี่ยง เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการทำงาน ตลอดจนการวางแผนปฏิบัติงานแบบมีส่วนร่วมกับภาคการพัฒนา

D : Doing การปฏิบัติ เป็นการลงมือปฏิบัติงาน ตามแผน โดยการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการและสมาชิก และผู้ที่เกี่ยวข้อง

C : Check การตรวจสอบ มีการตรวจสอบการดำเนินงานทุกระยะทั้งจากการติดตามผลการดำเนินงาน การรายงานผลและการประเมินผลการดำเนินงานเพื่อเป็นการควบคุมให้การดำเนินงาน ประสบผลสำเร็จตามที่วางไว้

A : Action ปรับปรุงแก้ไข ลงมือแก้ไขปัญหา เมื่อได้ตรวจสอบแล้วพบว่ามีปัญหาอุปสรรค และข้อขัดข้อง จะต้องลงมือแก้ไขปัญหา ปรับปรุงหรือพัฒนาสิ่งที่ติอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้นไปอีกและ สังเคราะห์รูปแบบ การดำเนินการใหม่ที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินการในปีต่อไป